

6572
9.12.30

Kabinet

BINNENLANDSE ZAKEN

~~ZAKEN OVER ZEE~~
MINISTERIE VAN ZAKEN OVER ZEE

GEHEIM

Hoofdafdeling Bestuurlijke,
Politieke en Internationale
Zaken voor NNG
No. GS 8784/30107

'S-GRAVENHAGE, 31 januari 1962. 195

ONDERWERP:

Activiteiten van H.S. Tedjasukmana
onder Papoea's in Nederland.

AAN

Zijne Excellentie de Gouverneur
van Nederlands-Nieuw-Guinea.

Met verwijzing naar Uw desbetreffend bericht langs veilige weg van 25 dezer moge ik Uwe Excellentie hierbij te Uwer inlichting doen toekomen een afschrift van het door U bedoelde geschrift, dat door Hadji S. Tedjasukmana in het begin van dit jaar is verspreid onder de Papoea's, die hier te lande een studie of een vakopleiding volgen.

Genoemde Tedjasukmana was in 1956 president van de Indonesische Kamer van Koophandel en Minister van Verbindingen in het Kabinet Ali Sastroamidjojo.

Hij was destijds lid van de Masjumi, doch trad als zodanig niet op de voorgrond.

Uit vertrouwelijke bron werd voorts het volgende vernomen.

Tedjasukmana verblijft te Brussel, alwaar hij een Indisch restaurant exploiteerde, dat echter is verlopen; hij komt echter vaak in Nederland, alwaar zijn echtgenote te Amsterdam woonachtig is.

Hij zou door de Indonesische regering belast zijn met het voeren van actie onder de in West-Europa studerende Indonesiërs, alsook onder de Nederlanders, ter ondersteuning van de aanspraken van Indonesië op Nederlands-Nieuw-Guinea.

In dit kader zou hij in december 1961 een conferentie hebben belegd, waarop hij de Indonesische studenten zomede een 20-tal in Nederland studerende Papoea's zou hebben uitgenodigd; op deze bijeenkomst zouden echter slechts enkele Indonesiërs en Papoea's, w.o. F.M. Kirihio, zijn verschenen.

In verband met de kwetsbaarheid van de bron, waaruit deze gegevens afkomstig zijn, moge ik U verzoeken, deze berichten met voorzichtigheid te willen behandelen.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
Voor deze,
Het Hoofd van de Afdeling
Bestuurlijke en Politieke Zaken
voor Nederlands-Nieuw-Guinea,

C.M. Dieudonné.

Aan de geëerde broeders van West-Irian, die in Nederland
of elders vertoeven.

Geëerde broeders,

Nu de spanning tussen Indonesië en Nederland haar toppunt heeft bereikt, zij het ons versuimd een woord van hart tot hart te spreken tot de broeders, die in Nederland zijn en in het algemeen tot alle broeders van het volk van West-Irian, die banden en contacten hebben met het Nederlands bestuur in West-Irian.

Als toelichting verklaren wij, dat wij momenteel geen functie bekleden in de Indonesische regering en deze brief schrijven wij op eigen initiatief, want wij worden gedrongen door een gevoel van menselijkheid en door gevoelens van broederschap.

Vanaf 1945 zijn wij getuige geweest van en hebben deelgenomen aan de maatregelen om gezamenlijk de onafhankelijkheid en de eenheid van land en volk te bereiken, terwijl wij ook hebben behoord tot de regering van de Republiek Indonesië en wat wij u in deze brief zeggen is gebaseerd op ervaring en nauwkeurige berekening.

Wij zijn zeer bevreesd, dat u de consequenties van uw tegenwoordige houding en gedrag met betrekking tot de beweging voor nationale eenheid in Indonesië, niet voldoende hebt beseft.

Een groot aantal van u heeft inderdaad geen deelgenomen aan de revolutie voor de vrijheid en de nationale eenheid, die al vanaf 1945 wordt gevoerd en daarom kunt u ook de gevolgen en de uitkomst van deze beweging ten opzichte van uw eigen land, niet berekenen.

Aan deze uitkomst en de verwezenlijking van de macht der Republiek Indonesië over uw gebied behoeft geen twiifel meer te bestaan.

Niet alleen deze keer heeft de Republiek Indonesië pogingen, die van buitenaf werden gesteund, om de nationale eenheid te breken door het stichten van afgescheiden negara's, weten te weerstaan.

Wij vragen u kennis te nemen van de geschiedenis deser mislukte pogingen om afgescheiden "negara's" te stichten in Oost-Sumatra, West-Java, Oost-Indonesië enz.

Het punt, dat rechtstreeks uw lot aangaat, is:

Zal de machtsovername door de Rep. Indonesië ordelijk en vreedzaam geschieden of zal de Republiek Indonesië gedwongen worden haar gewapende macht te gebruiken?

En hoe zal de houding en de rol zijn van de vooraanstaanden en meest ontwikkelden onder u (die in Nederland zijn of werkzaam bij het Nederlandse bestuur in West-Irian) tijdens dit optreden?

De Nederlandse Regering heeft reeds verklaard, dat zij niet van plan is West-Irian vast te houden (ten koste van) een grote oorlog met de Republiek Indonesië. Niet alleen omdat de gewapende macht van de R.I. tientallen malen groter is, maar ook omdat het Nederlandse volk zijn jongelingen niet wil opofferen.

De opzet van Nederlandse kringen een "Papoea-korps" te vormen, dat de aanval van het Indonesische leger moet weerstaan, kan niet serieus worden genomen.

De Nederlandse Regering hangt haar politiek en diplomatie vooral op aan de houding en de verklaringen van enkele personen onder u. Deze broeders vormen momenteel het voornaamste werktuig van de Nederlandse Regering om zich te verzetten tegen het op vreedzame wijze bereiken van de nationale Indonesische eenheid.

Broeders, wijk niet af van de rechte weg.

In het belang van uzelf, in het belang van uw geboorteland, in het belang van de nationale eenheid van Indonesië en in het belang van de vrede tussen Nederland en Indonesië, raden wij u met een oprecht hart aan, laten degenen, die zich reeds gereed gemaakt hebben of zich gereed

of zich gereed maken (de totstandkoming van) de Indonesische eenheid te belemmeren, tot inzicht komen en hun houding wijzigen en geen verklaringen meer afleggen, die ons allen in gevaar brengen.

Aan de broeders, die verheven idealen koesteren en nationale ambities hebben, roepen wij toe om naar voren te treden en zich te scharen aan de zijde van het ideaal der Indonesische nationale eenheid.

Op basis van de verkiezingen van het huidige Nederlandse Regeringsstelsel moogt ge legaal en in het openbaar een positief standpunt uitspreken van steun door uw land aan de Indonesische eenheid.

Wanneer we de evolutie zien in de kringen van de politieke partijen in Nederland en in de internationale diplomatiek, dan krijgen we de indruk dat deze kringen ertoe overhellen het idee te aanvaarden om West-Irian op te nemen in de staat Indonesië, met zekerstelling van de Nederlandse belangen aldaar en in geheel Indonesië.

In verband met deze evolutie is uw initiatief thans, zoals wij boven reeds zeiden, te beschouwen als een constructieve stap die u in een positieve positie plaatst.

Ge zult mogelijk de gelegenheid krijgen alle interne vraagstukken van West-Irian met Indonesische kringen te bespreken en het belang inzien van de ordelijke en stipte binding van het bestuur over West-Irian aan het centraal gezag van Indonesië.

Bovendien zult u gelegenheid krijgen om zelf te zien welke maatregelen er in andere Indonesische gebieden zijn genomen voor de opleiding en ontwikkeling van West-Iriaanse jongens en meisjes, zowel op politiek als op technisch, litterair en diplomatiek terrein en in het leger.

Ook zult u de bereidheid zien van de Indonesische regering om de opleiding van het volk langs grootse lijnen te verzorgen in uw land.

En ook zult u er getuige van zijn, dat, niettegenstaande alle lasterpraatjes die gewoonlijk door tegenstanders van de R.I. worden verspreid, zowel in het centrum als in de daerah's de samenhang tussen de volken steeds behartigd wordt en er geen sprake is van overmacht van bepaalde volken over andere.

Integendeel, de administratie en het gezag in de daerah's is gebaseerd op de daerah-democratie, het beleid en de hoge ambten zijn steeds in handen van personen uit het betrokken volk, terwijl kunst en letteren van de daerah in vrijheid bloeien.

Als slot van deze brief hopen wij eerbiedig, dat u dit schrijven zult willen ontvangen als een broederlijke suggestie.

Wij hebben hierbij geen enkel eigen belang en wij bezitten geen officiële status om een verklaring aan u te doen.

Gedrongen door menselijke gevoel en door gevoelens van een broeder tegenover een broeder, eveneens gedrongen door nationaal plichtsbesef, brengen wij ons inzicht naar voren.

Met groeten en gelukwensen voor 1962

H.S. TEDJASUKMANA

Brussel, 20 Rue de Malines

1 januari 1962

Contact in Nederland
p/a Slamet Faiman
van Eeghenlaan 4 Amsterdam
telef. 725112